

Faciliteitengemeenten fuseren zou helpen

Er moet een Vlaming zitten in elk schepencollege van de faciliteitengemeenten van de Rand. Een fusie kan daartoe leiden. Een wijziging in de kiesverrekening ook, zegt kamerlid Luk Van Biesen (Open VLD).

GUY TEGENBOS

BRUSSEL | Een van de honderden kleine puzzelstukjes waarmee de zwijgende koninklijke onderhandelaar Jean-Luc Dehaene (CD&V) speelt bij de ontwijping van de BHV-bom, is de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters van de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand (Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode in het zuiden, Wemmel in het noorden en Kraainem en Wezembeek-Oppem in het oosten).

Dat is alleszins wat de Franstalige partijen vragen. Want dan moeten die burgemeesters niet meer benoemd worden door de Vlaamse regering. Die weigert de benoeming van drie van de zes Franstalige faciliteitsburgemeesters (Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem) omdat ze balorig zijn en blijven weigeren de taalwet na te leven. De drie anderen doen dat niet.

Als ze niet meer benoemd worden door de Vlaamse regering maar rechtstreeks verkozen worden,

kan de Vlaamse regering hun benoeming niet meer blokkeren, redden de Franstalige partijen. De Vlaamse partijen zijn tegen, en wijzen erop dat rechtstreeks verkozen burgemeesters nog altijd kunnen geschorst worden als ze de wet niet naleven.

HAPPART-PRINCIPE

De rechtstreekse verkiezing van die zes burgemeesters sluit aan bij een ander puzzelstukje dat ooit al eens ingevoegd werd in de Belgische constructie: de rechtstreekse verkiezing van de schepenen in die Randgemeenten.

Dat vroegen de Franstaligen destijds om het zogenaamde Happart-principe op die schepenen te kunnen toepassen. Dat houdt in dat de Belgische wet ervan uit gaat dat wie in zo'n gemeente rechtstreeks verkozen is, per definitie voldoet aan de taalvereisten. Rechtstreeks verkozen schepenen worden dus geacht de Nederlandse taal machtig te zijn, en hoeven dit niet meer te bewijzen.

‘Met een Vlaamse schepen zouden balorige burgemeesters niet balorig kunnen zijn’

LUK VAN BIESEN
OPEN VLD-KAMERLID
UIT KRAAINEM

Dat zou dan ook gelden voor rechtstreeks verkozen burgemeesters.

Maar dat zijn Franstalige vragen. Wat kan van Vlaamse kant als tegenprestatie gevraagd worden?

Het Kraainemse kamerlid Luk Van Biesen dacht niet aan compensaties maar heeft wel ideeetjes die op hun beurt puzzelstukjes zouden kunnen zijn die aansluiten op de vorige en waarmee Jean-Luc Dehaene zou kunnen spelen.

Een fusie van de faciliteitengemeenten ligt voor de hand, vindt Van Biesen. En bovenal de wijziging van de kiesverrekening in de faciliteitengemeenten.

Er zijn objectieve argumenten voor een fusie. De bestuurskracht van die gemeenten, zeker van de kleinste, is erg laag. Maar voor Van Biesen domineren politieke argumenten. De moeilijkheid van de Vlaamse partijen in die gemeenten is dat ze klein zijn en soms niet sterk genoeg om een rechtstreeks verkozen Vlaamse schepen te behalen.

Hoe kleiner de gemeente, hoe moeilijker het is een schepen te bekomen. Er zijn twee mechanismen om dat makkelijker te maken: grotere gemeenten maken, of de kiesverrekeningen wijzigen. Dat is niet onrealistisch: Kraainem (13.000 inwoners) en We-

zembeek-Oppem (13.500) liggen tegen elkaar; Drogenbos (4.800), Linkebeek (4.700) en Sint-Genesius-Rode (18.000) liggen op een rij. Alleen Wemmel (15.000) ligt wat apart in het noorden.

Een andere verrekening van de stemming kan ook helpen, zegt Van Biesen. In België zijn twee kiesverrekeningssystemen (voor de omzetting van stemmen in zetels) in zwang: ze staan bekend als Imperiali en D'Hondt. De eerste speelt wat meer in het voordeel van de grote partijen en in het nadeel van de kleine partijen. België is een D'Hondt-land maar voor de lokale verkiezingen haanteert het nog altijd Imperiali.

Met een D'Hondt-verrekening zouden de Vlamingen wellicht in alle zes de gemeenten een Vlaamse schepen kunnen hebben. 'In gemeenten met zo'n rechtstreekse verkiezing moeten politieke minderheden makkelijker aan bod komen', bevestigt Van Biesen. Waarom is die Vlaamse schepen zo belangrijk? Schepencolleges die rechtstreeks verkozen zijn, moeten beslissen in consensus. Dit wil zeggen dat ze niet tégen de Vlamingen kunnen regeren. De drie balorige burgemeesters komen uit gemeentes die geen Vlaamse schepen hebben. Die kunnen 'zot doen' en de taalwet met de voeten treden.